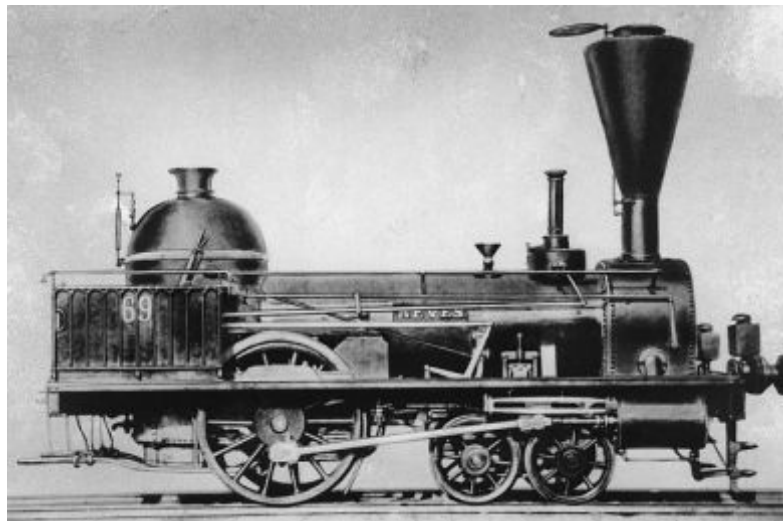

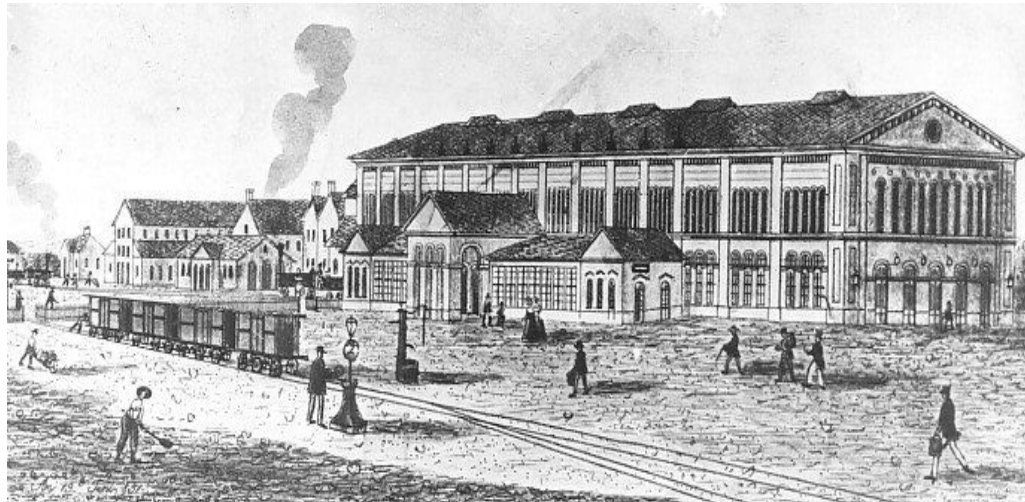
Vasúti oktatás, képzés, vizsgáztatás a kezdetektől napjainkig

Készítette: Aradi László

170 éves a Pest-Vác vasútvonal

- **1846. július 15-én** adták át **Magyarország első** vasútvonalát, mely két év munkája nyomán, a Magyar Középponti Vasúttársaság irányításával
- **A 33 kilométer hosszú vasútvonalat** József nádor és felesége nyitotta meg a forgalom számára, az ünnepély alkalmából a főhercegi pár is elgördült az első szerelvényen Vácig, a magyar vasút történetének első kilométerein minden a legnagyobb biztonságban zajlott

A vasút működtetése

- Az első gőzüzemű vasút működéséhez a vasúttársaság az osztrák vasúttól kért minta alapján készített-akkor még német nyelven- a “Verordnung”-ot (Rendszabály)
- Az első gőzüzemű vasút megnyitása előtt a Magyar Középponti Vasúti társaság 1548 iktatószám alatt Pest város nemes Tanácsához fordult:
- **„Tárgy:** A közönséget a vasúton elkövetendő kihágások és sértésektől lelkészek által óvatni és figyelmeztetni kéri”, e kérelem alapján „e folyamodvány tartalmának szószékről kihirdetéséről a kebelbeli minden plébános úrnak kiadatván eredetiben”
- **Oktatás kezdete:** BUDA és PEST mozdonyokon szolgálatot teljesítő *Pesti Ferenc* és *Klainkovszky Ottó* az Angliából érkező *Thomas Yung* és a Németországból érkező *Konrád Patzenhoffer* gépészekről kapták a mozdonyvezetői kiképzést

A vasút működtetése

- **Vasútüzemi rendtartás kihirdetése Császári rendelettel 1851. november 16-án, az 1867. évi kiegyezés után is mindkét állam területén változatlanul „meghagyatott” (1867.évi XVI. tc.)**
- **MÁV megalakulása 1868. június 30-án a Pest-Losonc_Besztercebánya vasútvonal államosításával**
- **1870. július 19-én a magyar nyelv hivatalossá tétele a vasúton, azonban az I. világháború végéig fennállott a kettős helyzet (kiadott rendelkezések, körözüvények)**
- **1872. augusztus 1.-én megjelenik az első , magyar nyelvű Szolgálati és illetmény Szabályzat**
- **1884. augusztus 1-én Szolgálati Rendtartás**

A vasút működtetése

Az 1867-ik évi XVI. t.-cz. VIII. cikke értelmében — mind a két államterületen változatlanul meghagyatott.

Császári rendelet,

melylyel a valamennyi koronaországra kiható vasut-üzleti rendtartás közzététetik.

A közjóra annyira fontos vaspálya-üzlet ezélszerü módon leendő szabályozásának szükségénél fogva ministertanácsom kihallgatása és birodalmi tanácsom meghallgatása után, az ide mellékelt vasut-üzleti rendtartást jóváhagytam, s foganatosításával kereskedelmi- és belügyministereimet, mindegyikét saját hatáskörében megbiztam.

Bécsben, 1851. év november hó 16-án.

Ferencz József s. k.

Schwarzenberg F. s. k.

Legfelsőbb rendeletre:

Ransonnet s. k.,

ministertanácsi iroda-igazgató.

A vasút működtetése

302 1858. n.
322 233
1872
I

Circular Közzét.

In Solva Dumisium imperii Inspector. Stormosky Sándor felügyelőnk lemen-
tes Szava Alagutendi Stormosky. dása következőn felsőbb jóváhagyással,
készen van in Aufstellung etc. mennyében Augustini György I. osztály
-er Jeneungung in Inspector felügyelőnkkel, bírtuk meg az általunk
I. Staff Szava Jany Augustin vaslejtésénélre hivatott A. osztályunk
mit der Leitung der Aufstellung u. vezetésével.
für Bauarbeiten in diesem Sinne.

Diese Personalveränderung tritt E személyváltás folyó évi március 1-jétől
am 1. März k. F. in Kraft. kezdve lép hatályba.

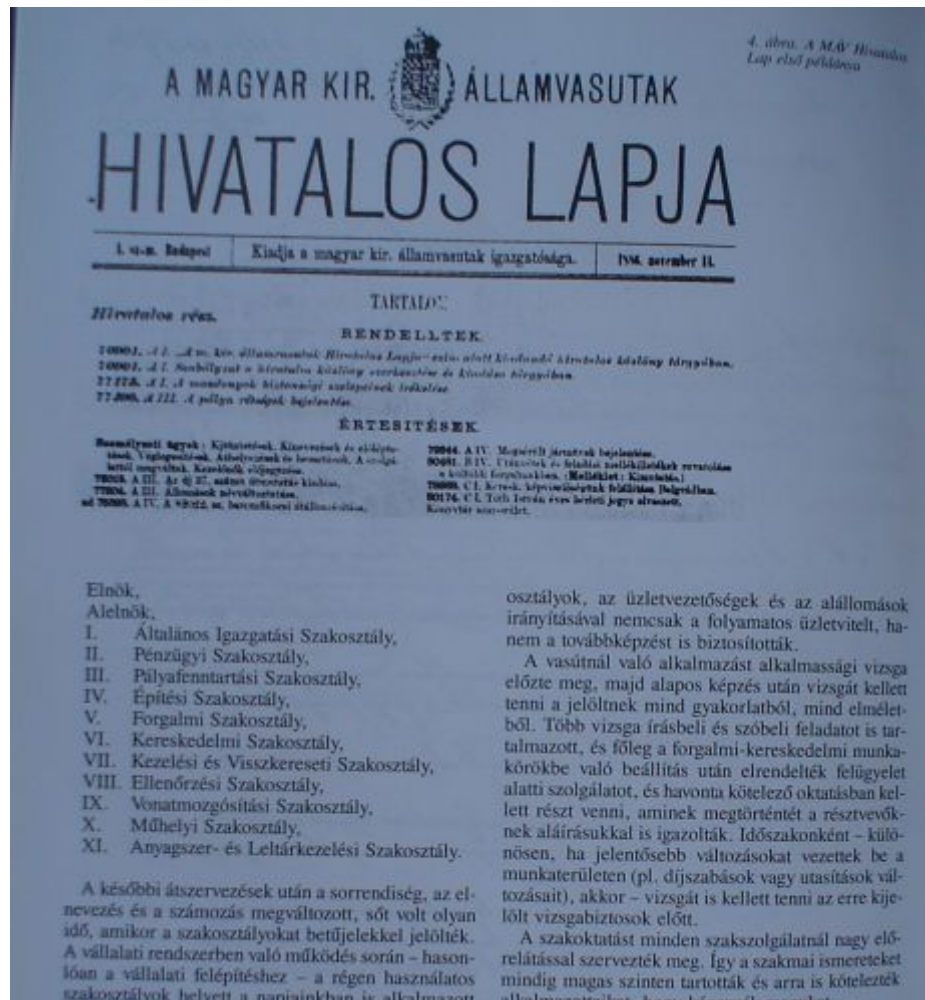
Buda 1872. évi február hó 25. én.
Az igazgatórnak vezetője.

Jolnay
[Signature]

[Signature]

A vasút működtetése

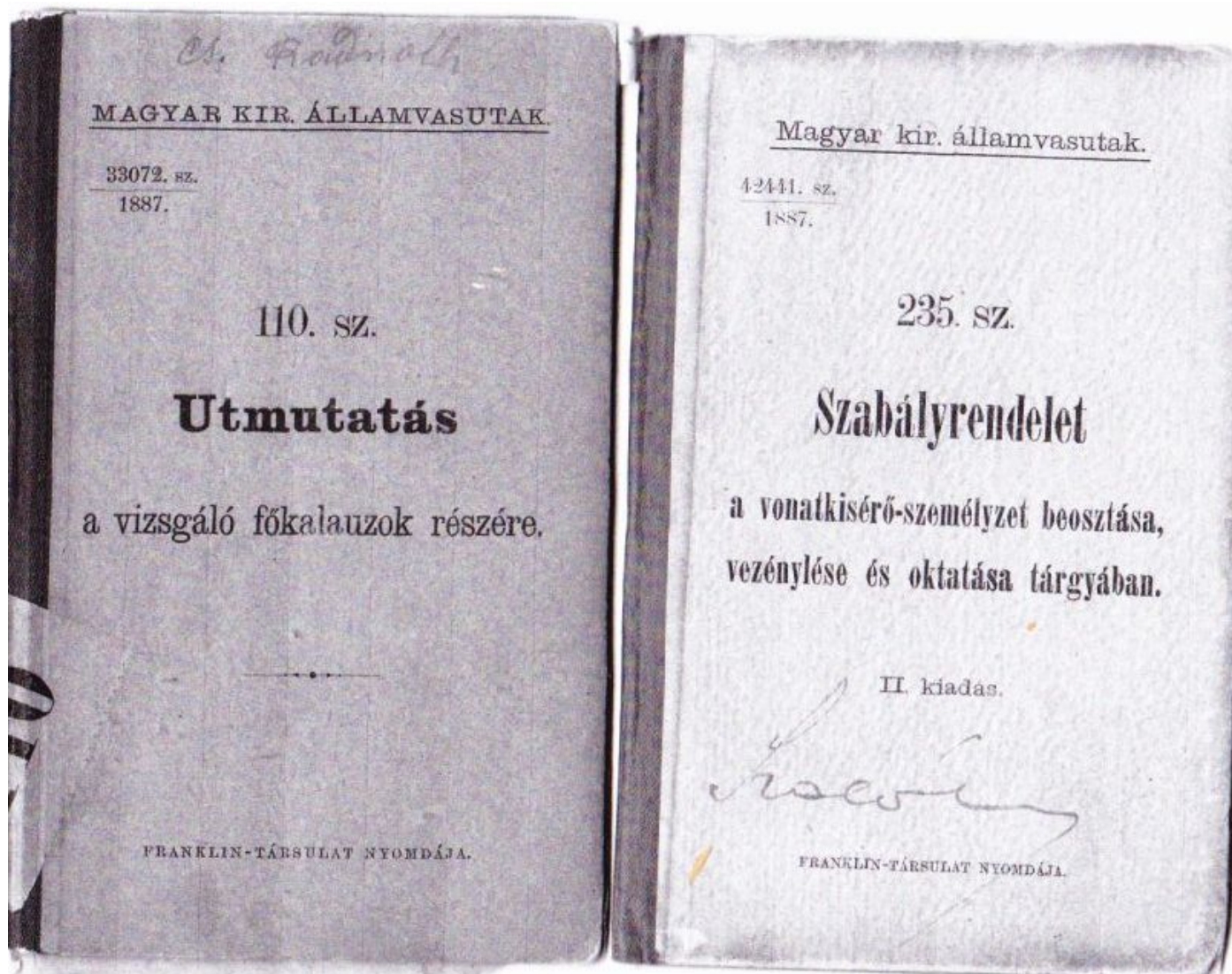
➤ 1886. november 1-én jelent meg a MÁV Hivatalos lapjának 1. száma

A vasút működtetése

- **1887. szeptember 3-tól Vasúti Tisztképző Tanfolyam**
- **A MÁV központi irányítása alatt a szakosztályok, üzletvezetőségek és az alállomások irányításával nemcsak a folyamatos üzletvitelt, hanem a továbbképzést is biztosították**
- **A vasútnál az alkalmazást alkalmassági vizsga előzte meg, alapos képzés után elméleti és gyakorlati vizsga, felügyelet alatti szolgálat, jelentősebb változásoknál vizsga a kijelölt vizsgabiztos előtt**
- **Utasítások közvetve a technikai feltételek változását követeik és előírják a munkavégzésre vonatkozó szabályokat**
- **A legfontosabb és történelmileg érdekesebb kiadott utasítások: igazgatás, oktatás és forgalmi területen**

Utasítások

Ch. Földmálh
MAGYAR KIR. ÁLLAMVASUTAK.

33072. SZ.

1887.

110. SZ.

Utmutatás

a vizsgáló főkalauzok részére.

FRANKLIN-TÁRSULAT NYOMDÁJA.

Magyar kir. államvasutak.

42441. SZ.

1887.

235. SZ.

Szabályrendelet

a vonatkísérő-személyzet beosztása,
vezénylése és oktatása tárgyában.

II. kiadás.

[Handwritten signature]
FRANKLIN-TÁRSULAT NYOMDÁJA.

Oktatások szabályozása

A munkakörökhöz tartozó utasításokban szabályozták a személyzet oktatását

8. §.

A vonatkísérő-személyzet oktatása.

A vezénylő hivatalnok kötetelmei közé tartozik a vonatkísérő-személyzet oktatása is és minden csapatot havonként

12

kétszer, egyszer azonban mindenestre behatóan oktatni köteles.

Az oktatásnak ki kell terjedni a vonat-személyzet szolgálatára vonatkozó összes utasítások és utmutatásokra, nevezetesen pedig a 27. és 41. sz. utasítások, a 121. sz. utmutatás, valamint a 211. sz. szolgálati szabályzat határozmányainak magyarázatára és fejtegetésére. A mennyiben pedig az oktatásnál a személyzet gyakorlati kiképzésére kell a főszólyt fektetni, tartozik az oktató hivatalnok gyakorlati kérdéseket feltenni és ezeknek fejtegetése és megmagyarázása által fenti cél elérésére törekedni. Figyelem fordítandó továbbá arra, hogy a személyzet a villamos harangjelzések helyes értelmezése, jó csoportosítása és alkalmazása körül kellő tájékozottsággal bírjon, miért is a jelzésadás a rendelkezésre álló tanulógépeken lehető gyakran gyakoroltatandó.

Az oktatásnak azonban nemcsak az

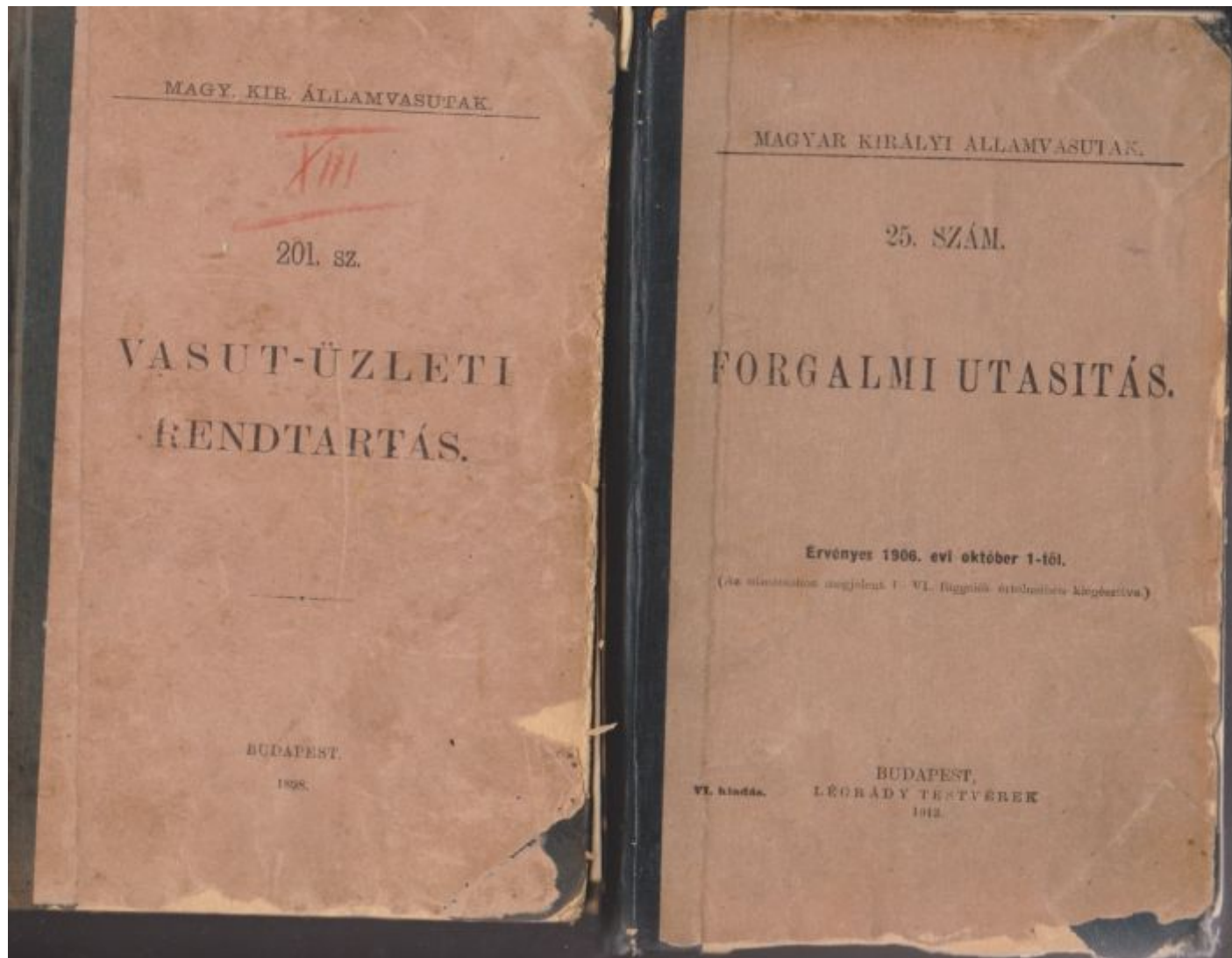
13

utasításokra, hanem mindazon ismeretekre is ki kell terjedni, melyekre a személyzetnek szolgálata közben szüksége van. Így például a súly- és hosszegységek, különösen a vonatok terhelésének megállapítása, valamint a vonal szelvényezésének szempontjából megmagyarázandók, továbbá a számtani alaplüveletek, különösen tízedestörtekkel, lehető gyakran adassanak elő, mert a vonatvezető-szolgálatához csak oly egyének alkalmazhatók, a kik e tekintetben kellő gyakorlottsággal bírnak.

Szükséges, hogy az időmérték és hőfok fogalma is megmagyaráztassék, hogy a vonatkísérő-személyzet a menetlevelekbe eszközölt bejegyzések tekintetében tisztában legyen, azonkívül kiterjesztendő az oktatás a földrajz elemeire, hogy a személyzet legalább vonalainak és állomásaink fekvését ismerje.

A megtartott oktatásról pontos feljegyzések vezetendők.

Utasítások

Utasítások-szabályozások

- **A 25. sz. Forgalmi utasítás (1906. október 1.)**

- **3. cikk. A személyzet alkalmazhatósága, oktatása és vizsgáztatása**
 - Aki a vonatkozó szabályokat és utasításokat alaposan elsajátította, ezt vizsgával igazolta és a megfelelő gyakorlat után önálló szolgálatra és megfelelő gyakorlat után az önálló szolgálatra képesített
 - Utasításokkal történő ellátás a szolgálati vezető kötelessége
 - Vizsgák utáni alkalmazás csak gyakorlati próbaszolgálat után lehetséges
 - Előljárói oktatás, évente kétszer vizsga, akik elengedhetetlen tudnivalókban járatlanok, szolgálatra csak sikeres újabb vizsga alapján szabad ismét beosztani

Utasítások-szabályozások

- **F.2. sz. Forgalmi Utasítás (Szabványos-nyomközű közforgalmú vasutak számára) 1948.03.01.**

A második világháború pusztításainak felszámolása folyamatban volt, a szükség miatt mind a vonóerő, mind a kocsiállag, a biztosítóberendezések, sőt a távközlési eszközök is vegyesen voltak, de a vasúti biztonság rovására ez nem mehetett, így az utasításoknak ehhez alkalmazkodva, a balesetmentes vasúti forgalmat kellett biztosítani

Ez az utasítás kinyilvánította a forgalmi szolgálat elsőbbségét, minthogy ez képezi a vasútüzem fő gerincét

Oktatás, képzés vonatkozásában követte az előző utasítást

- **F.2. sz. Forgalmi Utasítás (Rendes-, széles- és keskeny-nyomtávolságú közforgalmú, valamint korlátolt közforgalmú vasutak számára) 1959.05.31.**

Utasítások-szabályozások

➤ F.2. sz. Utasítás szabályozta:

- Gyakorlati és elméleti kiképzést,
- Vizsgakötelezettséget,
- Forgalmi szakvizsgákat, beleértve az Önállósító forgalmi szakvizsgát,
- Más szakvizsgákat (biztonsági-, biztosítóberendezési-, villamos felsővezetéki,
- Újabb szakvizsgák letétele,
- Eljárás ismerethiány esetén,
- Beosztás önálló szolgálattételre,
- Rendes oktatás és megvizsgáztatás,
- O.1. sz. Végrehajtási Utasítás

➤ O.1. sz. Oktatási Utasítás 1980

- Oktatás rendszere, módszere, szervezése, felügyelete és ellenőrzése
- Oktatók feladatköre,
- Oktatói értekezletek,
- Kiképzés,
- **Alapvizsgák,**

Utasítások-szabályozások

➤ O.1. sz. Oktatási Utasítás 1980

- Oktatás rendszere, oktatók feladatköre
- Kiképzés, alapvizsgák (állomási, igazgatósági hatáskörökben)
- Rendszeres oktatás
- Szakszolgálati előírások (külön szakszolgálatonként meghatározva a rendszeres oktatásra és időszakos vizsgára kötelezett munkaköröket, az oktatás gyakoriságát, tárgyát, és időtartamát, illetőleg az időszakos vizsgák tárgyát és gyakoriságát)
- Követelmények függelékben szakszolgálatonként

➤ O.1. sz. Oktatási Utasítás 2002

- Az előző utasítás aktualizálása, több pontosítás

Oktatás

- **Oktatás és az ellenőrzés kapcsolata**
 - A rendszeres és alapos ellenőrző munka az oktatás kiegészítő része, amely rámutathat az elméleti tudás hiányosságaira, vagy a helytelen gyakorlati munkavégzésre
 - Az elméleti képzettség azonban korántsem biztosíték a munka előírás szerű végzésére
 - Az ellenőrzés az oktatás kiegészítő része

- **Felnőttoktatóval szemben támasztott követelmények**
 - **Andragógiai elvek érvényesülése**

- **Résztevéő központúság koncepciója**
 - **Tanulási-tanítási paradigma érvényesülése**

- **Kommunikáció stílusai**
 - **Asszertív, Agresszív, Szubmisszív**

Köszönöm a megtisztelő figyelmet!

